

»Lad ikke din mund løbe eller dit hjerte haste med at udtale et ord for Guds åsyn, thi Gud er i Himmelen og du på jorden, derfor skal dine ord være få« (Præd. 5,1)

Vor Herres Jesu forhold til penge

Det er et kendetegn ved Det nye Testamente, at det næsten ikke beskæftiger sig med penge. Hvis man sammentæller de vers, der taler om penge, vil man finde, at de udgør en yderst ringe procentdel af versene i Det nye Testamente. Og hvis man læser de prædikener, der er gengivet i Den nye pagt, er der, så vidt jeg erindrer, ikke en, der samler opmærksomheden om penge. Vi konstaterer således, at vor tids kristenhed også på dette punkt afviger i høj grad fra de første kristne.

Allermest afgørende er naturligvis, hvorledes vor Herre og Frelser forholdt sig til penge.

De første tredive år

Han voksede op i et håndværkerhjem, hvor *Gudsfrygt* og *nøjsomhed* herskede. Han blev udlært som tømrer; meget tyder på, at Josef døde, medens Jesus var ung, og at han derefter med sine hænder måtte tjene til livets opretholdelse for sin moder og sine søskende.

Åndeligt var han langt forud for alle andre, men alligevel blev han ved med at arbejde som tømrer, indtil Gud helt tydeligt kaldte ham til den korte tjeneste på tre og et halvt år.

Han var opdraget til nøjsomhed, og det prægede ham hele livet. Da han havde bespist den store skare med de fem bygbrod og de to fisk, sagde han: »Saml de tilloversblevne stykker sammen, så intet går til spilde« (Johs. 6,12).

Men han var ikke smålig; da han senere deltog i brylluppet i *Kana*, lod han dem få mere og bedre vin, da vinen var sluppet op.

De første tredive år var præget af beskedenhed og stilhed. Han lærte at bie på Gud og at leve skjult i Gud.

Der er intet letkøbt og overfladisk hos ham. Det arbejde, han udførte som tømrer, gjorde han for Gud, og den løn, han fik for sit arbejde, forvaltede han for Gud.

Derefter

Efter dåben tilbragte han fyrre dage i ørkenen i faste og bøn. I denne periode led han ikke sult, men til sidst gjorde han det. Her oplevede han, at de naturlige behov, som normalt stilles af det, man kan købe for penge, ikke er de dominerende, og at behovene forsvinder, når man gør Guds vilje. Senere sagde han ud af egen erfaring: »Min mad er at gøre hans vilje, som sendte mig, og fuldbyrde hans gerning« (Johs. 4,34). Dette havde han erfaret, da han, drevet af Ånden, fastede i mere end en måned.

Så kom fristeren til ham og sagde: »Hvis du er Guds Søn, så sig, at stenene der skal blive til brød.« Men Jesus svarede og sagde: »Der står skrevet: Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, som udgår af Guds mund.«

Heraf forstår vi, at vi lever kun, hvis vi er helt afhængige af, hvad Gud vil. Jesus gjorde intet, med mindre han hørte Faderen sige, at det var hans vilje. Det vil atter sige, at han ikke brugte sin magt uafhængig af Faderen; han var Guds Søn og kunne forvandle stenene til brød, men han gjorde det ikke, selvom han var blevet hungrig. Men det vil atter sige, at penge aldrig kunne få magt over ham, thi havde han dem, brugte han dem ikke (end ikke til at stille sine behov), uden det var Faderens vilje, og havde han dem ikke, så stoledes han på sin Fader.

Ja, netop sådan er Herrens forhold til penge! Det er kendetegnet af en *uendelig frihed* og en *uendelig overlegenhed*. Han kendte Faderen, derfor fik penge aldrig magt over hans tanke, motiv eller handling.

Det gik så vidt, at han lod *Judas* beholde pungen, skønt han vidste, at Judas var en tyv (Johs. 13,29 og 12,6). Judas stak jævnlige til sig, hvad der blev lagt i pungen – og Jesus lod ham gøre det!

Vi ville straks have grebet ind og fragtaget Judas pungen; vi ville ikke som Jesus have biet på, hvad Faderen mente i denne sammenhæng, thi vi er ikke så totalt løst fra pengenes indflydelse som han. Nu mente Faderen ikke, at pungen skulle tages fra Judas; derfor lod Jesus ham beholde den; så gik pengene ganske vist tabt, men det vidste Faderen jo – og han lader aldrig dem i stikken, der bier på ham og gør hans vilje.

I verdens øjne handlede Herren *tåbeligt* – ja, ikke blot i verdens, men også i kristenhedens – men verden såvel som kristenheden glemmer, at det er farligere at handle »klogt« med penge end »tåbeligt«, thi klogskab betyder uafhængighed af Gud, dårskab betyder afhængighed.

Vi hører intet om, at Herren og hans lille skare manglede noget, fordi Judas tilregnede sig de gaver, der var lagt i pungen.

Vi kan være forvissede om, at Herren heller ikke spekulerede dag og nat over det tab, han led, fordi han lod Judas beholde pungen. Hvis man er »klog« i pengesager, kommer man til at ærgre sig, når man bliver udnyttet eller snydt, men det er man sparet for, hvis man er »tåbelig«, thi lydighed imod Faderen fører aldrig til ærgrelse, kun til glæde. Pengene har totalt

mistet deres magt over sindet hos enhver, der er tåbelig nok til at forsage klogskabens tanker til fordel for Guds.

Penge udgør ikke i menigheden et materielt problem, men derimod et *åndeligt*. Det fremgår tydeligt af Herrens holdning til dem. Et åndeligt problem kan kun løses af *åndelige*. Og åndelige mænd søger kun eet: *Guds* tanker og *Guds* veje. Nu ligger de himmelhøjt over *klogskabens* tanker og veje, derfor forekommer de tåbelige i de klojes øjne.

Det lå Herren på sinde ikke at forarge. Der er få ting, der forarger verden mere, end når kristne på en eller anden måde udnytter en situation til økonomisk fordel for dem selv. For at undgå at forarge gik Herren så vidt, at han betalte tempelskat, skønt han som søn naturligvis ikke var forpligtet dertil. Ganske vist havde han ikke pengene til tempelskatten, men han lod sig aldrig lede af, om han havde penge eller ej. Han vidste, at gjorde han Faderens vilje, skulle pengene nok blive bragt til veje. Det blev de også. En fisk bragte den fornødne stater til tempelskatten (Matt. 17,24-27). Hvilken uendelig frihed, hvilken uendelig overlegenhed overfor penge!

Man hører aldrig Herren sucke over, at han kunne have udrettet så meget mere, hvis der var givet flere penge i pungen. Han bebrejder heller ikke sin samtid dens mangel på gavmildhed. Han er nemlig aldeles fri. Han kom ikke for at lade sig tjene, men for at tjene, og hans tjeneste var ikke beroende på økonomisk støtte.

Han gjorde sig bevidst fattig for vor skyld, men han optrådte ikke fattigt, tværtimod! Han strøede om sig med velgørelser og velsignelse; her var sandelig mer end *Salomon* i al hans pragt.

Han kunne med sandhed sige: »Kom og køb uden penge!« Kunne du forestille dig ham bede om en god kollekt til arbejdet?

Det er ham, der er vor Frelser og Herre – det er også ham, der er vort forbillede. Han sagde: »Ligesom Faderen har sendt mig, således sender jeg eder.« Han gør os virkelig fri – frie som han fra pengenes indflydelse.

Han lærte os at bede: »Giv os i dag vort daglige brød.« Denne bøn understreger, at vi skal ikke uden videre sikre os for morgendagen og overmorgendagen og år ud i fremtiden og ligne den rige bonde i hans kloge dispositioner, der viste sig at være dårskab. Det daglige brød er nok. Det er alt, hvad vi behøver. Har vi mere, risikerer vi at komme bort fra den helt

praktiske afhængighed af Herren; det er ganske vist behageligt for kødet, men farligt for ånden. Den rige bonde tænkte *ved sig selv*, hvorledes han ville disponere over sin rigdom; det blev hans ulykke. Havde han husket på, at Guds tanker er himmelhøjt over vore, da havde han bedt Ham vise sig, hvorledes han skulle disponere, og da er det i hvert fald sikkert, at Gud ville have sagt: »Sørg først for at gøre godt med dine penge; husk, du forvalter dem for mig – det er vigtigere end alt andet!« og muligvis havde Gud vist ham konkrete behov, som han skulle få lov til at fylde – og tænk, hvor lykkelig hans tilværelse da havde formet sig, thi da havde han oplevet helt ind i sjæleroden, at det er så saligt at give – hvem ved, om han måske havde givet *alt* bort og havde fået brug for den vidunderlige bøn: »Giv os i dag vort daglige brød!« Men nu tænkte han *ved sig selv*, og han tænkte *klogt*, ja han tænkte som det store flertal tænker – og kom helt bort fra Gud (Luk. 12,17). Ak, hvor kan penge og kloge dispositioner berøve et menneske og en menighed alt, hvad der har værdi!

»Jeg kender din fattigdom,« siger Herren til den ene af de to menigheder, han ikke retter nogen kritik imod, og så tilføjer han: »dog, du er rig!« (Åbenb. 2,9).

Således var hans eget liv. Han ved, hvad han taler om.

De fleste kristne i Danmark lever i økonomisk trykke forhold; der er ikke mange, der af hele deres hjerte har brug for at bede: »Giv os i dag vort daglige brød!« Gud kan derfor ikke sige: »Jeg kender din fattigdom.«

Hvorledes skal vi se på denne situation? Der er tre betragtninger, vi som Guds børn bør anlægge:

Først må vi takke Gud for vore gode kår, thi de kommer fra ham. Alle gode gaver kommer ned oven fra, også vore betryggede forhold.

Der næst må vi bæve ved tanken på at modtage så meget, thi med store gaver følger et stort ansvar. En dag skal vi aflægge regnskab. Hvor ofte har gode ydre forhold ikke ført til åndelig lunkenhed. Hvor umærkeligt tillægger man sig sløvende vaner, der lidt efter lidt udslukker Helligåndens indre gnist? Har vi gode kår,

lad os da ofte søge Gud i inderlig bøn om, at vi må kunne bære de gode dage til hans ære.

Endelig må vi, som Paulus siger, lære at øve gode gerninger for at hjælpe, hvor det er nødvendigt (Titus 3,14), ellers bliver vi uden frugt, og vore penge bliver os til åndeligt tab. Læg mærke til, at apostelen siger, at vi skal *lære* det, thi det kommer ikke sådan uden videre helt af sig selv; der er nogle, der aldrig lærer det. Det bedste er at lære det fra sin ungdom.

Har vi dagligt vor ydmyge og sagtmodige Herre og Frelser for øje, og hører vi hans indbydelse: »Tag mit åg på jer og lær af mig, thi jeg er ydmyg og sagtmodig af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle. Thi mit åg er gavnligt, og min byrde er let« (Matt. 11,29-30), da skænker han os sin egen inderlige frihed, og da lærer vi i den daglige vandring med ham under hans lette åg, at den virkelige tryghed aldrig ligger i pengene, men i at gøre Guds gode, fuldkomne og velbehagelige vilje med dem.

Penge og pengenes værdi

Engang under en Gudstjeneste i Indien trådte vor broder Bakht Singh frem og hindrede en hindu i at lægge noget i bøsken med disse ord: »Den ære at give til den levende Gud tilkommer dig ikke, før du har omvendt dig!«

Jeg ved ikke, hvorledes hinduen reagerede, men at Bakht Singhs ord gjorde et uudsletteligt indtryk på ham er sikkert. Aldrig havde han tidligere mødt nogen, der afslog at modtage en pengegave. De tusindvis af tiggere, der præger det indiske gadeliv, gør alt, hvad de kan, for at få en skilling, men her var en, der afviste gaven, fordi han – som han sagde – kendte den levende Gud i modsætning til givveren!

Mon hinduen nogen sinde glemte det øjeblik?

Tænk, om kristenheden havde samme indstilling til penge og samme holdning overfor hedningerne som Bakht Singh!

Det er sandt, at det er en ære at give til den levende Gud, og det er sandt, at den ære kun tilkommer dem, der kender ham. At give er mere end en forpligtelse; det er en forret, en ære, en nåde.

Og dog indeholder ordet »give« en misforståelse, når man sætter det i forbindelse med den levende Gud, thi dels tilhører alt ham, dels trænger han ikke til noget. Vi kan ikke fylde noget behov hos ham, og når vi giver, er det kun af, hvad han først har givet os. Vi er forvaltere af hans ejendom.

Når vi giver til hans sag, er det af hans eget, vi giver, thi hvad vi har, tilhører ham! Vor opgave er at forstå, hvad han vil med det, han har betroet os at forvalte. Han lader det regne over gode og onde, og han lader sin sol skinne på alle. Hans store hjerte banker for alt det skabte. Banker vort hjerte i takt med hans, da er det vor glæde at give, ikke efter beregning altid (hvem der nu er værdig til at modtaget noget), men af kærlighed, storsindethed og barmhjertighed. »Giv den, der beder dig, og vend dig ikke bort fra den, der vil låne af dig,« sagde han til os (Matt. 5,43), thi sådan er han selv. Det er så »naturligt« for enhver, der er eet med ham, at der ikke bliver tale om at gøre et stort nummer ud deraf, f.eks. blæse i basun eller på anden måde gøre opmærksom derpå (Matt. 6,1-4). Som alt, der er »naturligt«, sker det spontant og derfor i det skjulte. Den gavmilde lægger end ikke selv mærke til sin gavmildhed. Hans venstre hånd ved ikke, hvad den højre gør. At give er blevet en del af hans nye natur, hans væsen, hans indstilling til den korte jordetilværelse.

Gud ønsker jo ikke, som var han en pengemand, *sin* formue (d.v.s. hvad *du* ejer) forøget ved snilde omsætninger, men bestyret på en ganske anden måde, hvis han skal være tilfreds. Det lærer vi af lignelsen om den utro godsforvalter (Luk. 16,1-13). Hans utroskab bestod i, at han handlede, som han gjorde, med *en andens*

ejendom; det var *klogt*, og derfor priser denne verdens børn, der forstår sig på denne verdens ting, hans klogskab. Havde han ikke været godsforvalter, men herre, og da gjort med *sin* ejendom, som godsforvalteren gjorde med det, der ikke var hans ejendom, da havde det været ædelt, højmodigt og kristent – men så havde verdens børn *ikke* fundet det *klogt*, men derimod indskrænket, tåbeligt og letsindigt. Lignelsen lærer os, at det, der virkelig er ædelt, fordi det er sandt kristent, anses for dumhed i verden, medens det onde er klogskab! Thi at eftergive gælden, det er jo at stjæle af *sin egen* lomme, og det er *dumt* i verdens øjne – men behændigt at stjæle af *en andens* lomme og således eftergive gælden, hvor *klogt!* Lignelsen anbefaler os at handle som godsforvalteren, men med vor egen ejendom. Dog, hvad siger jeg – »vor egen ejendom« – nej, nej, enhver sand kristen ved jo, at hvad han ejer, i dybeste forstand tilhører en anden – ejermanden er Gud, som imidlertid netop ønsker sin ejendom bestyret således. Det er såre langt fra, at en kristen kan kalde sin jordiske rigdom for »sin«; den er Guds, og den skal styres efter ejermandens ønske, altså med ejermandens ligegyldighed for penge og penges værd, bestyres ved på rette tid og sted at bortgives (se nærmere Søren Kierkegaards *Christelige Taler*; bind 13 i samlede værker).

Guds tanker om penge og penges værd er himmelhøjt over vore. Han er

ikke afhængig af dem og giver gerne os del i sin uafhængighed; han gør godt med dem og vil, at vi skal gøre det samme.

Vi ynker måske den fattige enke, fordi vi ikke kan følge hende. Hun er imidlertid ikke ynkværdig. Herren kendte hendes fattigdom, dog, hun var rig. Han kender også vor rigdom, men måske er vi fattige. Er det tilfældet, da ynker den fattige enke os.

Penge får i en vis forstand deres værdi ved at blive givet bort i rette tid. Hvilken værdi fik den fattige enkes småmønter dog, da hun gav dem bort! Tænk, hvad de har udrettet og stadig udretter! Millioner af kr., sparet op i »klogskab«, kan slet ikke måle sig med hendes småskillinger, givet bort i »dårskab«. Den kurs, Himme-len sætter på hendes penge, overgår al

menneskelig beregning.

Det gælder virkelig, hvad vi synger så let: »Kun hvad du gi'er, bevaret er!« d.v.s. bevaret for evigheden, bevaret med den værdi, Gud giver det, som gives bort med hans sindelag. Det er en hemmelighed så stor, at den aldrig bliver en selvfølgelighed.

Vi må bede Gud forbarme sig over os, thi ellers forbliver vi i vor klogskab, og den fører til forfærdelige tab i Guds øjne. Vi må bede Ham gøre os så uafhængige af penge, som Han er, så vi altid gør godt med, hvad vi forvalter for Ham, og altid takker Ham af hjertet, når vi, således som Han *også* vil, anvender dem på os selv og vore kære efter Hans milde ledelse. Han under os jo at nyde alt, hvad han har skabt, med taksigelse, og han indskærper

os, at den største nydelse ofte er at give, så sandt det er saligere end at tage. Han gør os ikke småtskårne eller sygeligt bange for penge, men virkeligt frie, så vi slet ikke føler os bedre end andre, når vi giver, men snarere mere privilegerede. Det er jo et evangelium, et glædesbud, han mætter vore sjæle med, og tænk, glæden er så stor, at den inddrager mammon under sit herredømme og forvandler denne afgud, der ellers øver sit herredømme over hele verden og store dele af kristenheden, til en lydige tjener, der må springe kærlighedens og glædens ærinde og således bidrage til stadig øget kærlighed og glæde!

På den måde, kun på den måde er penge noget virkeligt værd.

Sindelaget

Der er kun en, der kan sige om sig selv: »Jeg er sagmodig og ydmyg af hjertet.« Han kalder os til sig for at vi skal lære af ham, og lektien drejer sig om sindelaget lige så meget som om kundskaben. *Paulus* udtrykker det således: »Lad det samme sindelag være i jer, som var i Kristus Jesus« (Fil. 2,5).

Af natur er vi fjendske af sind (Kol. 1,21) og har derfor mere at lære af ham, end vi aner, når vi begynder at gå i hans skole. Der bor intet godt i os, thi selvom vi måske har viljen til det gode, magter vi ikke at gøre det, slet ikke i situationer, hvor mennesker provokerer os, står os imod, og alt går på tværs af vore ønsker. Da at lade Kristi sindelag råde i vort hjerte og vore tanker er en kæmpeopgave for troen.

Da jeg ikke selv har lært kunsten endnu, er jeg ikke kompetent til at skrive meget derom: det følgende er kun et par antydninger af, hvad der i lykkelige stunder har været mig til hjælp i al min ufuldkomnethed.

Hvem meget er tilgivet, elsker meget

»Hvem er du, at du dømmes din broder?« Det er indholdet af, hvad *Paulus* tænker på i Rom. kap. 2. At nedgøre et andet menneske, fordi man ser dets fejl og begrænsninger, er et udslag af, at man har glemte, hvem man selv er. Derfor er det vist, om man ved hver dags begyndelse tænker på, at Herrens nåde er *ny*, thi det vil jo sige, at du ikke er mere værd end enhver anden synder, der behøver ny nåde. Så anbringer du dig ved Guds nådes hjælp, hvor du hører hjemme, nemlig iblandt *de benådede*, d.v.s. blandt dem, der er uretfærdige og fortabte i sig selv: Men så er du altså ikke mere end alle an-

dre benådede og heller ikke mere end alle dem, der trænger til Guds nåde. Snarere føler du dig mindre, thi du kommer til at tænke på alle fald og fadæser i dit personlige liv med Herren, al kommen til kort, de mange ukærlige tanker og ord, den megen efterladenhed, den megen halvhed, alt det selviske og selvoptagne, den æresyge, der så ofte forplumrede dine motiver, den utålmodighed og forhastethed, der førte dig ud i forivretted, så du forløb dig, den spildte tid, de spildte muligheder, lønkammerforsømmelserne, de brudte løfter, alle forglemmelserne, alle de alt for store ord, der udsprang af åndstomheden i dit indre, din sårbarhed og nærtagenhed – og medens du grunder over, at Guds nåde virkelig er ny over dig, og du derfor indtager *den nederste plads*, vælder en uendelig taknemmelighed over syndernes forladelse op i dig, og hvor den hersker, er der, som *Luther* så træffende siger, salighed og glæde og alt godt – du er så taknemmelig, at dit sind ligesom tvinges ud af dit eget stenhjertes snævre kammer ind i Guds store hjerte – du har meget forladt, derfor elsker du meget.

Denne følelse af uendelig taknemmelighed over syndernes forladelse forlod aldrig *Paulus*. Han anså sig selv for den største af alle syndere og den ringeste af alle apostlene, ja dybest set uværdig til overhovedet at være apostel, derfor elskede han meget – meget var ham jo forladt, og det blev ham aldrig en selvfølge.

Man møder næsten altid denne indstilling hos nyfrelste. Jeg tænker hermed ikke så meget på dem, der har »besluttet sig for Jesus«, thi de er meget ofte slet ikke blevet født påny, men på dem, der til deres egen forundring er kommet igenem den snævre port, hjulpet igennem af Herren selv, og som er overvældede af

Guds barmhjertigheds rige gave, der er blevet dem til del, skønt de har fortjent det stik modsatte – sådanne, hvem meget er forladt, og som selv ved, at uendeligt meget er dem forladt, de elsker meget.

Desværre forsvinder denne følelse ofte hurtigt og dermed også Kristi sindelag. Der lyder mange steder en forkyndelse om at »komme videre«, som medfører tabet af den første kærlighed. Det er en forkyndelse, som (for at tale moderne) fokuserer på den kristne fremfor på Kristus, og som derfor gør den kristne unødigt selvoptaget. Den sande forkyndelse om at komme videre herliggør Kristus og giver aldrig tilhørerne en overdreven følelse af egen betydningsfuldhed; her bliver syndernes forladelse ikke en længst overstået ting eller en biting, men et stadigt større under, der bliver mere og mere ubegribeligt, som årene går. Derfor forbliver tilhørerne under dette indtryk: meget er os forladt, ufatteligt meget, og den ægte begejstring forsvinder ikke.

Kun den, hvem meget er forladt, elsker meget, d.v.s. har Kristi sindelag. Nu er der ingen, hvem meget ikke er forladt, men der er alligevel mange, der ikke mere er grebet heraf. Syndernes forladelse er for dem blevet noget, der ikke længer får dem til at undres og bæve; de har måske lært den helt, helt, helt rigtige lære om retfærdiggørelse ved tro, så nu kan de det! Nu ved de rigtignok besked – nu ved de med den helt, helt, helt rigtige lære, at meget er dem forladt, men de elsker ikke meget, thi deres viden og kunskab har berøvet syndernes forladelse det underfulde, det guddommelige og overvældende – de forstår det jo så godt! Her er ikke mere noget at undres over eller bæve ved tanken på, for man er blevet så sikker i sin sag, at hjertet er blevet sløvt.

Derfor kan man bedømme, men man kan ikke elske, thi det kan kun den, der er grebet af, at meget er ham forladt.

Man kan ikke tilegne sig Kristi sindelag gennem den korrekte lære derom, men kun gennem et inderligt og nært forhold til Kristus. Et nært forhold til ham indebærer en daglig påmindelse om, hvor små vi er, og at vi uden ham slet intet kan udrette. Ingen bliver stor i egne øjne i Kristi nærhed. Derimod bliver hans barmhjertighed og kærlighed større og større, mere og mere overvældende, som årene går. Ønsker vi af hjertet Kristi sindelag – dog, ingen sige for hastigt, at han ønsker det, thi enhver, der får Herrens sind, bliver fremmed for de fleste, således som han var og er det – men ønsker vi af hjertet af blive som han, da er vor hovedopgave at forblive hos ham eller i ham, som han selv sagde. Det er ved at beskue Herrens herlighed som i et spejl, at vi forvandles; det er gennem den daglige vandring med ham, at han sætter sit præg på medvandrerens.

Han ydmygede sig selv

Når Paulus nærmere vil beskrive Kristi sindelag, betoner han, at han *gav afkald og ydmygede sig selv og blev lydige til døden på et kors* (Fil. 2,6 flg.). Han iførte sig tjenerskikkelse.

Var han så mennesker til behag i sin tjenerskikkelse? Betød hans ydmyghed, at han gjorde dem tilpas? Ikke ubetinget, thi lydighed imod Gud er ikke, hvad menne-

sker synes om. Engang kaldte han Peter for satan. Var det ydmygt? Var det kærligt?

Han tiltalte undertiden sin moder således: »Kvinde...!« Var det kærligt – ydmygt?

Da disciplene var rædselsslagne på den synkende båd, hvor han lå og sov, sagde han: »Hvorfor er I så bange? hvorfor har I ikke tro?« Havde det ikke været kærligere og mere ydmygt, om han havde sagt: »Jeg forstår godt, I blev bange; det er virkelig ikke let at tro i en sådan situation!«

Han, der er ydmyg og sagtmodig af hjertet, og som indbyder os til at komme og lære af ham, er ikke altid ydmyg i vore øjne. Det skyldes, at den virkelige ydmyghed er himmelhøjt over vore tanker om ydmyghed. Han er aldrig ydmyg på bekostning af lydighed imod Faderen; hans ydmyghed gør intet skår i sandheden.

Han alene formåede at være ydmyg og fast på een gang, kærlig og sand. Ydmyghed og veghed er ikke det samme. Den sande ydmyghed er hellig. Derfor kan den såre så dybt.

Hans ydmygheds inderste væsen var, at han *aldrig søgte sit eget*. Det er dette, han kalder os til at lære hos ham. Andre kan ikke lære os det. Det er det samme som at tage hans åg på sig.

Han modtog ikke ære af mennesker. Den virkelige ydmyghed er ikke æresyg og går derfor ikke taktisk til værks. Den

søger kun den ære, der er fra den levende Gud.

Derfor er den fremmed i verden og afskyet. Derfor blev han, den ydmyge og sagtmodige af hjertet, korsfæstet. Ingen bilde sig ind, at der hersker en stor længsel efter ydmyghed her på jorden! Ingen bilde sig ind, at menneskene længes efter kærlighed. Hvis de gjorde det, ville de favne ham, der er kærligheden, men han afskyer de. Ingen bilde sig ind, at man søger sandheden. Nej, ydmygheden, kærligheden og sandheden er det sidste, et menneske vil have med at gøre. Råbet: »Bort med ham!« lød ikke blot dengang, men hver eneste dag, og kristenheden skal se godt til, at den ikke deltager i råbet uden at være opmærksom derpå.

Den ydmyghed, der forråder lydigheden imod Gud, er falsk. Lad os derfor give afkald, iføre os tjenerskikkelse og være lydige – lydige med Kristi sindelag, der er ydmygt af hjertet og derfor helt fri for farisæisme.

Hvis vi betænker, hvor meget der er os forladt – åh nej, det kan vi slet ikke overskue, thi det er uendeligt mere, end vi betænker – men hvis vi betænker, hvilket nådens under det er, at Han ikke har forkastet os, men stadig overøser os med ny nåde, da burde det ikke være så svært for os at give afkald, iføre os tjenerskikkelse og søge Guds ære af hele vort hjerte og således have samme sindelag som Han.

Det kommende øjeblik

Det er ikke ofte, at apostelen Paulus siger: »Se!« Når han gør det, ønsker han fuld opmærksomhed. I 1. Kor. 15,51 siger han: »Se, jeg siger jer ...« Det er ord, som ellers er forbeholdt vor Herre Jesus; han kunne sige: »Jeg siger eder«, og når han gør det, *har Gud talt!* Det samme er tilfældet med Paulus; han taler med apostolisk, d.v.s. guddommeligt myndighed; det er Herren selv, der taler gennem ham.

»Se, jeg siger jer en *hemmelighed* ...« d.v.s. en sandhed, som ligger gemt hos Gud, og som ingen kan tænke eller fantasere sig til – en sandhed, som ville forblive skjult, om ikke Gud selv afslørede den. Det er, hvad han nu gør gennem sin apostel.

»Vi skal ikke alle *hensove*.« Det er sandelig en hemmelighed, thi hvis der er noget, der er fælles for alle mennesker, så er det, at de skal dø! Alle er underlagt forkrænkeligheden; ingen har nogen sinde kunnet frigøre sig fra døden. Men nu siger apostelen, at vi skal ikke alle *hensove*; dødsprocessen skal med andre ord en dag standses af Gud. »Vi skal ikke alle hen-

sove, men vi skal alle *forvandles*.« Hvad han mener hermed, får vi en anelse om, når vi husker, at på forklarelsens bjerg blev Herren *forvandlet* for deres øjne, hans åsyn strålede som solen, og hans klæder blev hvide som lyset (Matt. 17,2), eller når vi tænker på Paulus' ord til filipperne om, at »det borgersamfund, vi tilhører, er jo i Himlene, og derfra venter vi også Herren Jesus Kristus som Frelser; han skal *forvandle* vort fomedreleslegeme og give det samme skikkelse som sit herlighedslegeme ved den kraft, hvormed han kan underlægge sig alt« (Fil. 3,20-21). Hvad et herlighedslegeme er, ved vi imidlertid ikke, og vi kan heller ikke forestille os det. I de fyrre dage, der gik mellem Herrens opstandelse og Himmelfart, åbenbarede han sig adskillige gange, men disciplene kunne aldrig helt begribe hans herlighedslegeme, thi de var jo som vi bundet af tid og rum. »Vi skal ikke alle *hensove*, men vi skal alle *forvandles, i et nu, i et øjeblik*, når den sidste basun lyder; thi basunen skal lyde, og de døde skal opstå uforkrænkelige, og da skal vi forvand-

les.«

Det sker i et nu, i et øjeblik, ikke som følge af en udvikling, men ved Herrens direkte indgreb, hvormed han sætter punktum for historien. Menneskesønnen kommer på himmelens skyer med kraft og megen herlighed; han sender sine engle ud med mægtig basunklang, de døde opstår, og vi, der hører ham til, forvandles i dette mægtige øjeblik – hvem kan beskrive det?

Ingen kender dette nu uden Faderen, men det kommer – det er det øjeblik, vi ser hen til, bereder os til og bier på med udholdenhed. Når det kommer, vil jordens stammer jamre, men vi vil gennembæves af en udsigelig glæde. Da bliver det åbenbart for alle, hvem der er Herre. Jesus Kristus opstod sejrrig af graven for snart 2000 år siden, men verden regner ikke med hans opstandelse, tror ikke på den og afskriver den som en legende. Når dette øjeblik kommer, skal ingen være i tvivl om, at Jesus er sandelig opstanden! Hvilken rædsel for hans fjender! Hvilken fryd for hans venner!

Vi skal *forvandles* – dette forkrænkelige ifører sig uforkrænkelighed, og dødens magt er forbi. Vi har intet at sammenligne dette øjeblik med. Vel oprejste Herren flere døde, da han vandrede hernede, men han oprejste dem ikke til herlighedslegemer; de blev vakt til live i forkrænkelige legemer, og de er alle hensøvede. Derfor kan vi ikke forestille os det, thi det ligger helt udenfor vore erfaringer og muligheder. Det er et øjeblik, hvor Gud handler suverænt guddommeligt og i et nu lader det ufattelige ske, at døden afgiver sit bytte, og vi gennemgår en forvandling der løser os endegyldigt af syndens og dødens magt og gør os Jesus lige. »Den time kommer, da alle, som er i gravene, skal høre hans (Jesus) røst, og de skal gå frem: de, som har gjort det gode, for at opstå til liv, men de som har øvet det onde, for at opstå til dom« (Johs. 5,28-29).

Det afgørende øjeblik

Øjeblikket kommer, det gennemgribende øjeblik, da Gud griber ind! Medens jeg skriver dette, har jeg flere skrøbelige venner i mine tanker; deres legemer er svækkede, nogle er ganske nær grænsen til evigheden, flere af dem har været igennem svære lidelser – ja, nogle af dem står midt i det uforståelige. Der lyder mangt et *hvorfor*, mangt et *hvor længe*? Der går et dybt suk igennem hele skabningen, og også vi, der har Guds Ånd, sukker – undertiden sukker vi særlig dybt. Det hjælper ikke med alt for lette forklaringer, thi tilværelsen indeholder dybe gåder, som unddrager sig selv menighedens svar. I tro vandrer vi, ikke i skuen. Men når basunen lyder, og vi i et nu forvandles, da er alle gåder løst, alle spørgsmål besvaret, hvis de overhovedet bliver stillet mere, thi den herlighed, der da åbenbares på os, er så herlig, at Paulus regner den nærværende tids lidelser for intet i sammenligning med den. Vi vil blive så overvældede af Guds herlighed, som vi nu har fået del i, at vi formentlig ganske har glemt alle livets spørgsmål, problemer og trængsler.

Ikke blot *døden*, men også dødens *brod* er borte, så vi kan juble: »Død, hvor

er din sejr? død, hvor er din brod?« Der er en uopløselig sammenhæng imellem synden og døden, en ond cirkel, men i det mægtige øjeblik opløses denne sammenhæng for evigt. Sammenhængen er en dobbelt: døden er syndens sold eller løn (Rom. 6,23), men synden er også dødens brod, d.v.s. synden gør døden svær, endnu før døden indtræffer – thi hvad er det, der tynger samvittigheden og skaber dødsangst? – er det ikke netop mindelsen om alle vore synder – de stikker og stikker – men i det mægtige nu, det Gud-bestemte øjeblik, da vi forvandles til Jesu billede, da er ikke blot forkrænkeligheden ophævet, men også erhvert stik i samvittigheden, og dermed er den fuldkomne frihed, den fuldstændige sejr blevet vor! »Døden er opslugt, og sejren vundet!«

Evangeliet giver os et pant, en forsmag herpå, thi når dødens brod, synden, stikker i samvittigheden, da er det ikke loven, men Guds barmhjertelighed ved Kristus Jesus, der læger syndens smertende sår inde i hjertet. Mange af os har kæmpet en fortvivlet kamp for at komme ud af syndens greb – vi har aflagt løfter – vi har indviet os og lagt alt på alteret – vi har truffet såkaldte tros-beslutninger – vi har afsat faste tider til bøn og Bibellæsning – vi har også bragt forskellige ofre – men til vor fortvivelse gjorde intet af dette ende på syndens magt over os – det viste sig tværtimod, at *loven er syndens kraft!*

Evangeliet derimod er *Guds kraft!* Da det blev åbenbaret os ved Guds Ånd, faldt der ligesom skæl fra vore øjne – vi så Kristus malet os for øje som korsfæstet, og da kunne vi i tro udbryde, hvad vi i Guds vældige øjeblik skal juble ud med uforkrænkelige tungers fulde lyd: »Men Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus!«

Gud *giver* os sejren – hvem kan fatte det uden den, der forgæves har forsøgt at tilkæmpe sig den med al sin viljes anspændte kraft?

I det øjeblik, der endnu ligger foran os, men når som helst kan ligge bag os, skal vi fuldt ud forstå, hvad vi nu kun har

en forsmag, et Åndens pant på.

Det bestemmende øjeblik

Den store apostel har sagt: »Se, jeg siger jer en hemmelighed,« og nu har vi hørt den – måtte vi have hørt den, så vi aldrig glemmer den! Har vi virkelig hørt denne guddommelige hemmelighed om Guds mægtige øjeblik, som vi alle skal opleve, hvad enten vi er hensøvede eller endnu lever, da præger den hele vort liv og virker bestemmende over vore dispositioner.

Øjeblikket er jo en del af Guds overvældende nåde imod os; i et nu skænkes frelsen os i hele dens fylde; i løbet af et sekund skuer vi lys i hans lys!

»Derfor, mine elskede brødre! vær faste, urokkelige, altid rige i Herrens gerning; I ved jo, at jeres møje er ikke forgæves i Herren!«

Der udgår hellig inspiration fra dette øjeblik til enhver, der lever behersket af hemmeligheden. Meget, der uden denne hemmelighed var stort, bliver nu småt – og omvendt! Hele hans liv går ud på eet: at findes tro i alt og at gøre fyldest i Guds øjne. Han vil nødigt findes lunken, når den mægtige basunlyd gennembæver universet. Han stræber efter hellighed, uden hvilken ingen skal se Gud. Han søger ikke sit eget; det ville jo være at søge et evigt tab; han søger i et og alt derimod Guds ære og hvad der behager ham. Han løber på banen uden at trættes, han har jo målet for øje, og det kommer nærmere og nærmere.

Herren sagde: »Våg og bed!« Ingen kender øjeblikket; ingen kan nogen sinde sige: »Om en halv time sker det.« Derfor kommer det i en vis forstand bag på alle – dog ikke på den, der har ladet hemmeligheden trænge så dybt ind i sjæl og sind, at den har holdt ham vågen trods alle hans skrøbeligheder og mangler.

Her er som altid, når vi har med Gud at gøre, noget at *bæve* for og noget at *glæde* sig til. Derfor vil vi tjene Herren med frygt og fryde os med bæven (Salme 2,11).